

Зміст

НОВА СПРАВА, або НЕЗНАЙОМЕЦЬ У БІЛІЙ МАЙЦІ	7
РОЗПОВІДЬ АЛЕВТИНИ, або СИН ШРЕДІНГЕРА	24
ПАЦЮЧІ ВОЛОДІННЯ, або ЇЖАК ЗА ДВІ ТИСЯЧІ БАКСІВ	37
РОЗПОВІДЬ ГЛІБА, або ЯК РОСЛОСЯ НА ДОНБАСІ	63
ХОЛОДНИЙ ЧАЙ, або НАВІТЬ НЕ ДУМАЙ ПОГРОЖУВАТИ	104
ГЛІБ ПРОДОВЖУЄ, або ДЕМОНИ МИНУЛОГО	106
КІНЕЦЬ СПРАВИ, або СПРАВА ПРОДОВЖУЄТЬСЯ	121
РОЗПОВІДЬ ВІРИ, або НАРКОТА БЕДЕ ПІД ЗЕМЛЮ	142
РОЗБИТЕ ВІКНО, або ВТРАТИТИ ВСЕ	180
РОЗПОВІДЬ ХУДОЖНИКА, або НАЙСМАЧНІША ПЕЧЕНА КАРТОПЛЯ	195
ОСТАННІ ЗУСТРІЧІ, або БІБЛІОТЕКА НЕ ДЛЯ ЧИТАННЯ	217
РОЗПОВІДЬ ВЛАДА, або МРІЇ ПРО СВІТЛО	245
ВНИЗ ЗА ТЕЧІЄЮ, або КРАПКИ НАД	272

НОВА СПРАВА, або НЕЗНАЙОМЕЦЬ У БІЛІЙ МАЙЦІ

Пластикова зубна щітка. Термін розкладання — 450–500 років. На переробку не приймається. Я замінила на бамбукову з натуральною щетиною. Легка, зручна, доволі дешева. Таку щітку ще можна знайти в деяких магазинах.

Вода сьогодні не така руда, від неї не так тхне сіркою, як, наприклад, учора чи позавчора. Я дозволяю собі застрибнути в душ, однією рукою продовжую чистити зуби, другою — тру тіло губкою з люфи. Стандартна губка з поліуретану розкладається 350–400 років. Приймають на переробку, але проблема в тому, що не залишилося жодного сміттєпереробного заводу. Принаймні в нашому місті. Підозрюю, в інших також. Кому яка тепер справа до неорганічних матеріалів, якщо вже пізно — світ у сраці.

Світло в душі починає блимати. Набираю в рота погано очищену воду з присмаком болота, прополіскую, випльовую. Чищення зубів зводиться до потуг не блювонуту. Вистрибую з піддона душової kabіни, в цей мо-

мент світло згасає. Найближчі дванадцять годин електрики не буде.

Лопотіння голих підшов по плитці звучить, як оплески. Під ці овації виходжу до кімнати, обтираюсь лляним рушником. О дев'ятій ранку в кімнаті ледь проглядні сутінки. Лише крізь каламутне вікно з бочок на вулиці просочуються жовті відблиски вогнищ. Зупиняюся перед дзеркалом на шафі, намагаюся роздивитися себе: невеликі груди, плаский живіт, шрам від кесаревого. Волосся вже відросло, повністю закриває вуха. Треба стригтися. У напівмороці бліда шкіра відливає порцеляною. Я сама себе лякаюся, відвертаюся.

За дверима, у тамбурі, чую, як під лінолеумом хрумтять крихти бетону. Це не пацюки. Хтось переминається з ноги на ногу, стоїть, не наважується постукувати. Або просто чекає, доки я сама вийду. Це може бути будь-хто, може, це не одна людина. Якщо він чи вони винюхали, що у квартирі живе самотня жінка, мої справи можуть бути препаскудні. Висуваю верхню шухляду старого потертого комода. Коли я народилася, батьки купили його для дитячих речей. Тридцять п'ять років тому. Він — єдина річ, яку я забрала з минулої квартири, єдине, що залишилося від батьків.

Із шухляди беру чистий халат, накидаю на плечі. Під ним лежать мої малята, моя слабкість: «кольт хаус», «кольт М1877», «магнум ресьоч», «ругер СП101». Беру останнього, свого улюбленого, занурюю руку в кишеню, йду до дверей. За ними чую хрипке дихання ротом. Він сам, один. Мій палець гладить барабан, метал револьвера ще не встиг нагрітися, віддає мені в долоню прохолодою.

— Ліно. — Його погляд розгублений, він явно не чекав, що я так різко відчиню двері. На переніссі пластир

закриває рану, ніс набряклий. От старий кнур! Я бачу, як під червоною від опроміненень обвислою шкірою на горлі, мов вертикальний маятник, смикається кадик. Рак гортані. Хто сказав, що людині при смерті все можна? Навіть домагатися до підлеглих. Може, справа в дурнуватому слові «підлегли»? Хто це вирішив, що я мушу лягати під нього тільки через те, що він — мій бос — скоро відкинеться?

Я з насолодою дивлюся на його набряклий ніс. Своєю роботою задоволена, але не виказую цього. Навпаки, починаю грати з ним.

— Марку, не чекала тебе тут побачити. Сподіваюся, з носом все буде добре?

— Я... можна увійти?

— Ми за годину побачимося на роботі. Що ти тут забув?

— Треба поговорити.

— Будеш просити вибачення? То можеш із порога.

— Ні. Я з іншого приводу.

— Не будеш перепрошувати?

Кадик ще дужче починає стрибати, його погляд бігає по стінах, підлозі, по чому завгодно, але — оминаючи мене.

— Заходь, — кажу йому. Тонкою довгою, як у коника, ногою Марк робить обережний крок, підтягує іншу. Ось він уже в моїй квартирі. Я продовжую гру: дістаю з кишені халата револьвер, кладу на комод, скидаю халат. У Марка відвисає щелепа, дихання завмирає. Він кілька секунд не зводить погляд з оголеного тіла, а тоді зі свистом видихає.

— Пробач. Те, що вчора сталося... така дурня.

— Дурня? Тобто хтиве обмацування мене — це дурня?

— Я не хотів розпускати руки. Я все дуже добре обдумав, цього більше ніколи не повториться.

— Ні, собаче лайно, ти хотів розпускати руки! Це не повториться більше ніколи не через те, що ти добре подумав, а через те, що отримав у писок.

Марку важко стояти, я бачу, як він поглядом шукає стілець. Я знову вдягаю халат, запалюю оплавлені воскові свічки. В жодному разі не парафінові: парафін отримують із нафти, він виділяє токсичні речовини, коли горить. Кімнату наповнює слабке світло, на стінах оживають тіні, танцюють, звиваються. Кімната нагадує склеп.

— Сідай уже, — я штовхаю ногою табурет, він підїжджає до Марка, чоловік із полегшенням опускається на нього.

— Твоє розслідування про чорну трансплантологію дуже сподобалось деяким людям. Вони обіцяють гарну суму, якщо ми чимшвидше випустимо номер з ним.

— Гм...

Я дуже старалася, щоб це «гм» прозвучало якомога байдужіше, але не впевнена, що вийшло. Адже йшлося про одне з найкращих моїх розслідувань — «Чорна трансплантологія: від пішаків до владних кабінетів». Я кілька місяців витратила на шастання по підвалах операційних, підслуховуючи, винюючи, спілкуючись із дуже неприємними особинами. Кілька разів ледь не спалилася, двічі мене саму ледь не пустили на органи. Врешті я збрала стос інформації про схеми, ланцюжки замовників, виконавців, кришувальників. Прізвища в поліції, міськраді, логістичні шляхи. Повний цикл: від стеження, викрадення донора — до пересадки органа реципієнту.

Але тоді Марк відморозився. Сказав, що розслідування ґрунтовне, от тільки в ньому — нічого нового. Усі знають про чорних трансплантологів, усі знають, що

на це закривають очі в поліції, у владі, бо кожна ланка має із цього. Розслідування стало мертвонародженою дитиною. Проте, я думаю, Марк просто злякався збурити болото моєю статтею.

— О, а що змінилося? — питаю я.

— Просто настав час.

— Який ще час? Підготовка до виборів? Хтось хоче мою статтю як компромат?

Марк мовчить, але його стримана посмішка говорить, що я попала просто в яблучко.

— Який же ти слизький тип. Знаєш, мені пофіг на причини. Головне, що статтю надрукують, головне, що я не дарма шарилась «наймальовничішими» закутками міста. А своїми підкилимними іграми займайся сам. Тепер звільни кімнату, мені треба збиратися.

Але Марк залишається, де сидів.

— Є робота. Неофіційна. Я не можу наказати тобі її робити, можу тільки просити.

— Марку-Марку... То он чого ти сьогодні вигляду наче з хреста знятий. Бо треба просити у тої, перед якою згрішив.

— Є робота, — повторює він. — За неї добре заплатять. Вистачить нам обом...

— Обом? Не може бути, Марку, ти хочеш отримати чорне бабло, приховавши його від гендиректора?

— Ліно, як ти так можеш? Твоє обличчя ніколи не вказує жодної емоції. Я не розумію, коли ти говориш серйозно, коли із сарказмом, а коли — просто насміхаєшся наді мною. Ти хоч колись знімаєш цю маску з обличчя?

— Ненавиджу маски.

— За ті гроші, які отримаєш, зможеш виїхати з Харкова, забути його як страшний сон.

— Який у цьому сенс? Тепер весь світ, як страшний сон, куди я виїду? Всі міста однакові.

— Там справді гарні гроші.

— Навіщо тобі багато грошей? Хочеш спадок залишити синові?

— Хера лисого йому. В його віці я щось уже значив, чогось досягнув сам, а він... Я хочу купити нормальне місце на цвинтарі, щоб мене поховали по-людськи, як колись, а не як зараз — у рівчаку чи на сміттєзвалищі.

— Так, сміття зараз вистачає, — погоджуюсь я. — Марку, чому ти прийшов до мене із цією роботою? У тебе має бути щось дуже вагоме, щоб після вчорашнього переконати мене взятися за неї. Гроші — це цікаво, але тільки ними мене ти не вмовиш.

Він встає, йде до виходу. Цього я точно не очікувала.

— Я не прийшов тебе вмовляти, на це в мене немає сил. Просто ти була першою по дорозі, тепер я поїду до Зої. Вона точно не відмовиться.

— Стій! — виривається в мене від почутого імені Гниди. Скотина, а він знав, на що натиснути. Гнида, Зоя Борисівна, заступниця Марка, — ох, як же я її ненавиджу! Ненавиджу таких людей у принципі! Вона знає про хворобу Марка, знає, що він скоро склеїть ласти, тому вже стерла язик, вилизуючи всі місця директорам. На посаду головного редактора буде конкурс, але, звісно, перевагу матиме заступниця померлого шефа. Імовірно, її призначать на посаду Марка — тоді мені кінець, бо з Гнидою в нас взаємні почуття. Вона бачить у вологих снах, як, ставши головредом, звільняє мене. Сука, мабуть, у всіх деталях уявляє собі, як я повзатиму у неї в ногах, вимолюючи милість, як цілуватиму її пошерхлі від грибка пальці, благаючи залишити мене. Я знаю, про що вона мріє, — будь-якою ціною позбутися